

ordinair, slordig en leelijk. Papier, druk, illustratie, band, het ééne al smakeloozer dan het andere! En dat een werkje over „Beau Brummell"! Alleen een ten uiterste verzorgde „edition de bibliophile" zou hém recht kunnen doen! En dan een firma die in haar z.g. drukkersmeik (maar uitgevers zijn door de bank geen drukkers meer tegenwoordig) tot devies: „Altijd weer beter" voeren durft! Als het om de beginletters van die firmanaam A. W. Bruna te doen was — wel, ik zou geneigd zijn op te merken dat „altijd weer beroerder" evenzeer aan dien eisch voldoet. Verschillende aardige boekjes zijn nu al, door het afzichtelijk uiterlijk dat zij er aan gaf, door deze firma ten doode gedoemd. Ik denk aan Ubink's merkwaardig romannetje „Aspern". En nu weer dit, artistiek veel lager staande, maar om zijn geest toch ook zoo opmerkelijke geschrift van Mr. van Rossem. Het zou mij niet verwonderen als de schrijver niet ééns de drukproeven ter correctie had ontvangen. Het boekje wemelt van spel- en drukfouten. Zeer vele z.g. vreemde woorden vooral zijn verkeerd gespeld. Ik bedoel nu niet dandyisme, want dat werd zoo vaak herhaald, dat men 't wel voor een persoonlijk koppigheidje van den heer Van Rossem moet houden, te schrijven dandyisme, en niet, zooals ieder ander doet: dandysme. Maar impacabel (voor impeccabel), pavillioen (voor paviljoen), horribele (voor horrible), buttler (voor butler) enz. enz. zijn minder waarschijnlijk aldus met 's auteurs goedvinden afgedrukt. Om nu maar niet te spreken van de ongetelde omgekeerde letters, verkeerde geslachtsuitgangen en andere meer eigenaardig als drukfouten te betitelen hinderlijkheden. In een eenigszins keurige boekenkast is dat boekje onmogelijk op te nemen, ja het is haast onleesbaar voor een bibliophiel slechts een weinig verfijnder in zijn soort dan ondergeteekende.

„Beau Brummell" en „Casanova", de prins der dandy's en de gelukzoeker bij

uitnemendheid — welk een contrast, deze twee, met Vincent, Paul Kenis' held, de goedige vlaamsche jongen die bijna onderging te Parijs. Toch waren zij, en meermalen, straatarm als hij. Ook Brummell ging ten slotte onder — maar na welk een leven van weelde en verfijning! — en Casanova, de onbeschaamde rekel, ging eigenlijk nooit ten onder, maar schreef op zijn ouden dag, rustig werkzaam als bibliothecaris, zijn zeer merkwaardige „mémoires", waarmee hij zich een blijvende plaats in de wereldliteratuur verzekerde. Dat een brutaal man de halve wereld zijn mag noemen, wordt door deze beide levens wel alleszins bevestigd. Maar toch, men moet niet énkél brutaal zijn. Zoowel Brummell als Casanova waren nog iets anders dan onbeschaamde rekels, zij hadden talent, al valt het moeilijk te zeggen waarvoor nu precies, zij waren in zekeren zin levensartisten. Het is om den geest van waardeering voor dit soort krachten dat ik zoo vrij was Mr. van Rossem's boekje zeer opmerkelijk te noemen. Onze al platter, al banaler, al burgerlijker wordende tijd doet snakken naar avontuur. „Deed" moest ik zeggen, want waarlijk, in een oorlogsperiode als deze is avontuur in overvloed! Wie weet intusschen hoezeer het reikhalzen naar sterker levensafwisseling tot het ontstaan van deze verschrikking heeft meegewerkt! Niet straffeloos kan alle romantiek uit het leven worden verbannen. De wereld zal er altijd naar teruggrijpen, daarvan is Mr. van Rossem's boekje weer een klein bewijs. Wat de oorlog betreft, deze valt toch per slot niet mee als romantiek, hij is mechanisch en al even plat en zonder fantasie als het moderne leven in vredestijd, hij is alleen nog oneindig afschuwelijker en wel absoluut, o absoluut cultuurloos!... Trots het „Deutschtum", waaraan wij „genesen" moeten!...

Pas op! laat ons nu eindelijk eens niet meer over den oorlog spreken („On ne parlera pas de Dreyfus") maar over Brummell en Casanova. Gij kent deze beide geniale kerels toch, lezer? Geniaal? Voor het schit-